

КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД СКОПЈЕ

НЕРЕВИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

за период 01.01.2019 – 31.12.2019

Образец бр.1**БИЛАНС НА СОСТОЈБА
на ден 31.12.2019 година***Износите се во денари*

Р.бр	Група на конта или конто	Позиција	Белешки	31.12.2018	31.12.2019
1	2	3	4	5	6
		СРЕДСТВА			
1		А. Побарувања за запишана, а неуплатена основна главнина		-	-
2		Б. Долгорочни средства (3+10+18+19+27+28)		439.929.815	434.362.956
3	00	Нематеријални средства (4+5+6+7+8+9)	12	2.273.484	1.508.886
4		1. Основачки издатоци		-	-
5		2. Гудвил (Goodwill)		-	-
6		3. Патенти, лиценци и концесии		-	-
7		4. Заштитни знаци и слични права		2.273.484	1.508.886
8		5. Аванси за нематеријални средства		-	-
9		6. Останати нематеријални средства		-	-
10	01	Материјални средства (11+12+13+14+15+16+17)	13	34.609.366	48.050.480
11		1. Земјишта и шуми		-	-
12		2. Градежни објекти		-	39.221.986
13		3. Постројки и опрема		-	1.317.208
14		4. Алат, погонски и канцелариски материјал, мебел и транспортни средства		1.782.419	7.511.286
15		5. Аванси за материјални средства		-	-
16		6. Материјални средства во подготовка		32.826.947	-
17		7. Останати материјални средства		-	-
18	02	Вложување во недвижности		-	-
19	03	Долгорочни финансиски средства (20+21+22+23+24+25+26)		403.046.965	384.803.590
20		1. Вложување во поврзани субјекти (во акции или удели)		-	-
21		2. Заеми на поврзани субјекти		-	-
22		3. Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	15	372.179.172	372.405.224
23		4. Финансиски средства кои се расположливи за продажба		-	-
24		5. Финансиски средства според објективна вредност преку добивка или загуба		-	-
25		7. Дадени кредити, депозити и кауции	16	30.867.793	12.398.366
26		8. Останати долгорочни вложувања		-	-
27	04	Долгорочни побарувања		-	-
28	05	Одложени даночни средства		-	-
29		В. Краткорочни средства (30+38+42+49+55+59+60+67+72+73)		130.555.359	170.463.830

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

30	10	Парични средства и парични еквиваленти (31+32+33+34+35+36+37)		14.946.203	30.154.168
31		1. Жиро сметки		8.939.455	13.148.376
32		2. Благајна		6.403	5.083
33		3. Девизни сметки		-	-
34		4. Девизни акредитиви		-	-
35		5. Девизна благајна		98	430
36		6. Депозити и хартии од вредност- парични еквиваленти	16	6.000.247	17.000.279
37		7. Останати парични средства		-	-
38	11	Побарувања од поврзани субјекти (39+40+41)		-	-
39		1. Побарувања од поврзани субјекти по основ на продажба на производи и услуги		-	-
40		2. Побарувања по камати од поврзани субјекти		-	-
41		3. Останати побарувања од поврзани субјекти		-	-
42	12	Побарувања од купувачите (43+44+45+46+47+48)	18	499.558	838.217
43		1. Побарување од купувачите		-	-
44		2. Побарување за надоместок од уплатени придонеси	18	461.674	759.243
45		3. Побарување за надоместок за управување со средства		-	-
46		4. Побарување за надоместок за премин		-	-
47		5. Побарување од камати на депозити и хартии од вредност		-	-
48		6. Останати побарувања	18	37.884	78.974
49	13	Побарувања од државата и други институции (50+51+52+53+54)		-	97.704
50		1. Данок на додадена вредност		-	-
51		2. Побарување за повеќе платен персонален данок на доход		-	-
52		3. Побарувања за повеќе платени даноци и придонеси од плати		-	-
53		4. Побарување за повеќе платени даноци од добивка		-	97.704
54		5. Побарувања од државата и други институции врз основа на останати неспомнати давачки		-	-
55	14	Побарувања од вработените (56+57+58)	18	1.322	-
56		1. Побарувања од вработените за повеќе исплатени плати и надоместоци на плати и други примања		1.322	-
57		2. Побарувања од вработените за аконтации за службени побарувања		-	-
58		3. Останати побарувања од вработените		-	-
59	15	Останати побарувања		-	-
60	16	Краткорочни финансиски средства (61+62+63+64+65+66)		101.839.801	125.366.617
61		1. Вложување во поврзани субјекти (во акции или удели)		-	-
62		2. Краткорочни кредити и заеми		-	-
63		3. Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	15	20.064.397	15.037.589
64		4. Хартии од вредност според објективна вредност преку добивка или загуба	17	81.775.404	98.010.157
65		5. Краткорочно орочени средства		-	-
66		6. Останати краткорочни вложувања	16	-	12.318.871

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

67	19	Платени трошоци за идните периоди и недостасана наплата на приходи (АВР) (68+69+70+71)	19	13.268.475	14.007.124
68		1. Однапред платени трошоци		251.549	986.665
69		2. Трошоци што се разграничуваат на повеќе години		273.341	294.600
70		3. Пресметани приходи што не можеле да бидат фактурирани		12.743.585	12.725.859
71		4. Останати платени трошоци и пресметани приходи		-	-
72	32	Залиха на резервни делови		-	-
73	35	Залиха на ситен инвентар и амбалажа		-	-
74		Г. Вкупно средства (1+2+29)		570.485.174	604.826.786
75		Д. Вонбилансна евиденција		-	-
		ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		-	-
76		А.Главнина и резерви (77+81+82+83+87+90)		552.493.469	584.357.528
77	90	Основна главнина -запишан капитал (78+79+80)		110.459.024	110.459.024
78		1. Основна главнина - запишан и уплатен капитал	20	110.459.024	110.459.024
79		2. Запишана а неуплатена основна главнина		-	-
80		3. Сопствени акции и удели		-	-
81	91	Премии на емитирани акции		-	-
82	93	Ревалоризациони резерви		-	-
83	94	Резерви (84+85+86)		22.091.804	34.391.804
84		1. Законски резерви		22.091.804	22.091.804
85		2. Статутарни резерви		-	-
86		3. Останати резерви		-	12.300.000
87	95	Акумулирана добивка и добивка за финансиската година (88+89)		419.942.641	439.506.700
88		1. Акумулирана добивка		288.949.931	315.392.641
89		2. Добивка за финансиската година		130.992.710	124.114.059
90	96	Пренесена загуба и загуба за финансиската година (91+92)		-	-
91		1. Пренесена загуба		-	-
92		2. Загуба на финансиската година		-	-
93		Б. Долгорочни обврски (94+97)		-	702.933
94	27	Долгорочни резервирања (95+96)		-	702.933
95		1. Резервирања на пензии , отпремнини и сл обврски кон вработените	22	-	702.933
96		2. Останати долгорочни резервирања за ризици		-	-
97	28	Долгорочни обврски (98+99+100+101+102+103)		-	-
98		1. Долгорочни обврски спрема пензиските фондови		-	-
99		2. Долгорочни обврски спрема поврзани субјекти		-	-
100		3. Долгорочни обврски врз основа на заеми , кредити и кауции		-	-
101		4. Долгорочни обврски спрема добавувачите		-	-
102		5. Долгорочни обврски врз основа на хартии од вредност		-	-
103		6. Одложени даночни обврски		-	-
104		В.Краткорочни обврски (105+108+114+120+123+124+128)		17.991.705	19.766.325

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

105	21	Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти (106+107)	24	(1)	-
106		1. Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти во земјата	24	(1)	-
107		2. Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти во странство	24	-	-
108	22	Обврски кон добавувачите (109+110+111+112+113)		5.849.786	9.023.018
109		1. Обврски кон добавувачите во земјата		4.554.304	8.520.531
110		2. Обврски кон добавувачите во странство		150.203	502.487
111		3. Обврски кон МАПАС		-	-
112		4. Обврски кон фондот на ФПИОСМ		-	-
113		5. Обврски кон чуварот на имот		1.145.279	-
114	23	Краткорочни обврски за даноци и други давачки (115 + 116+117+118+119)		2.994.733	135.506
115		1. Обврски за данок на додадена вредност		24.841	98.228
116		2. Обврски за персонален данок на доход		4.990	-
117		3. Обврски за даноци и придонеси од плати		-	-
118		4. Обврски за даноци од добивката		2.964.902	-
119		5. Обврски кон државата и други институции врз основа на останати неспомнати давачки		-	37.278
120	24	Обврски спрема вработените (121 +122)		-	-
121		1. Обврски за плата и надоместоци на плата		-	-
122		2. Останати обврски спрема вработените		-	-
123	25	Останати краткорочни обврски и краткорочни резервирања		-	-
124	26	Краткорочни финансиски обврски (125+126+127)		-	-
125		1. Краткорочни обврски врз основа на заеми и кредити од поврзани друштва		-	-
126		2. Краткорочни обврски врз основа на заеми и кредити во земјата и од странство		-	-
127		3. Обврски врз основа на останати краткорочни финансиски средства		-	-
128	29	Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди (129+130)		9.147.187	10.607.801
129		1. Пресметано а одложено плаќање на трошоците		9.147.187	10.607.801
130		2. Останато одложено плаќање на трошоците и приходите		-	-
131		Г. Вкупно обврски (93+104)		17.991.705	20.469.258
132		Д. Вкупно главнина и обврски (76+131)		570.485.174	604.826.786
133		Ѓ. Вонбилансна евиденција		-	-

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

Образец бр.2

БИЛАНС НА УСПЕХ

за период од 01.01.2019 до 31.12.2019 година

Износите се во денари

р.бр	Група на конта или конто	Позиција	Белешки	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2019-31.12.2019
1	2	3	4	5	6
01	73	Приходи од управување со фондот (2+3+4)	4	241.047.127	241.837.194
02		Приходи од надоместок од придонеси		96.793.451	103.370.880
03		Приходи од надоместок од управување		144.252.753	138.466.314
04		Приходи од надоместок за премин		923	-
05	70	Расходи од управување со фондот (6+7+8+9+10+11+12)	4	61.212.247	67.305.261
06		1. Расходи за МАПАС		30.812.739	36.660.112
07		2. Расходи за чуварот на имот		18.153.524	14.125.394
08		3. Расходи за фондот на ФПИОСМ		-	4.456.889
09		4. Трошоци за трансакции		457.327	-
10		5. Трошоци за маркетинг		10.094.254	9.334.399
11		6. Трошоци за агенти		489.435	1.433.499
12		7. Останати трошоци за управување со фондот		1.204.968	1.294.968
13		Добивка или загуба од управувањето со фондот (1-5)	4	179.834.880	174.531.933
14	76	Останати приходи на друштвото	5	503.017	1.291.277
15	40-46	Расходи од управување со друштвата (16+17+18+19+20+21)		52.761.514	60.672.492
16		1. Трошоци за суровини и други материјали	6	1.239.678	1.395.947
17		2. Трошоци за услуги	7	6.753.770	7.598.875
18		3. Плати, надоместоци на плата и останати трошоци за вработените	8	32.251.113	37.023.905
19		4. Амортизација и вредносно усогласување		2.166.872	3.572.840
20		5. Резервирања за трошоци и ризици		1.578.572	2.865.439
21		6. Останати трошоци од работењето	9	8.771.509	8.215.486
22	77	Финансиски приходи (23+24+25+26+27+28+29+30)	10	21.976.349	28.321.952
23		1. Приходи од вложувања во поврзани субјекти		-	-
24		2. Приходи од вложувања во неповрзани субјекти		-	-
25		3. Приходи врз основа на камати, од работење со поврзани субјекти		-	-
26		4. Приходи од курсни разлики од работење со поврзани друштва	10	839	102
27		5. Приходи врз основа на камати од работење со неповрзани субјекти	10	17.137.207	17.252.482
28		6. Приходи врз основа на курсни разлики од работењето со неповрзани субјекти	10	2.962.013	4.179.098

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****за периодот што завршува на 31 декември 2019 година**

29		7. Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	10	1.482.637	6.585.208
30		8. Останати финансиски приходи	10	393.653	305.062
31	47	Финансиски расходи (32+33+34+35+36+37+38+39+40)	10	3.792.617	6.047.929
32		1. Камати од работењето со поврзани субјекти	10	85	207
33		2. Курсни разлики во работењето со поврзани субјекти	10	11.130	11.173
34		3. Останати финансиски расходи од работењето со поврзани субјекти		-	-
35		4. Камати од работењето со неповрзани субјекти	10	1.017	14.131
36		5. Затезнати камати		-	-
37		6.Курсни разлики од работењето со неповрзани субјекти	10	2.956.094	4.232.961
38		7. Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	10	824.291	1.789.457
39		8. Вредносно усогласување на долгорочни финансиски средства и хартии од вредност расположливи за продажба		-	-
40		9. Останати финансиски расходи		-	-
41		Вкупни приходи (1+14+22)		263.526.493	271.450.423
42		Вкупни расходи (5+15+31)		117.766.378	134.025.682
43		Добивка (загуба) пред одданочување (41-42)		145.760.115	137.424.741
44		Данок на добивка	11	14.767.405	13.310.682
45		Добивка (загуба) по одданочување (43-44)		130.992.710	124.114.059
46		Малцинско учество		-	-
47		Нето добивка (загуба) за пресметковниот период (45-46)		130.992.710	124.114.059

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Г-ѓа Весна Стојановска
Генерален директор

Г-дин Предраг Милошевски
Втор генерален директор

Образец бр.3

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
за периодот од 01.01.2019-31.12.2019 година

	Позиција	Износ во денари
1	ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТ	240.800.978
2	ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТ	135.375.512
3	НЕТО ПАРИЧЕН ТЕК ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ 1-2	105.425.466
4	ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ИНВЕСТИЦИСКИ АКТИВНОСТ	29.556.849
5	ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ИНВЕСТИЦИСКИ АКТИВНОСТ	27.524.350
6	НЕТО ПАРИЧЕН ТЕК ОД ИНВЕСТИРАЧКИ АКТИВНОСТИ 4-5	2.032.499
7	ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТ	-
8	ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТ	92.250.000
9	НЕТО ПАРИЧЕН ТЕК ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ 7-8	(92.250.000)
10	НЕТО ЗГОЛЕМ.ИЛИ НАМАЛ.НА ПАРИ И ПАРИЧ.ЕКВИВАЛЕНТИ 3+6+9	15.207.965
11	ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛ.НА ПОЧЕТОКОТ НА ПЕРИОДОТ	14.946.203
12	ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛ.НА КРАЈОТ НА ПЕРИОДОТ 10+11	30.154.168

Образец бр.4

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНите ВО ГЛАВНИНАТА
за периодот од 01.01.2019 – 31.12.2019 година

	Основна главнина	Добивка/Загуба за периодот	Законски резерви	Останати резерви	Вкупно
На 31.12.2018 година	110.459.024	419.942.641	22.091.804	-	552.493.469
Пренос во законски резерви	-	-	-	-	-
Пренос во останати резерви	-	(12.300.000)	-	12.300.000	-
Добивка за периодот	-	124.114.059	-	-	124.114.059
Распределена дивиденда	-	(92.250.000)	-	-	(92.250.000)
На 31.12.2019 година	110.459.024	439.506.700	22.091.804	12.300.000	584.357.528

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

1 Општи информации

КБ Прво пензиско друштво АД, Скопје (“Друштвото”) е акционерско друштво основано врз основа на одлуката на Основен Суд Скопје бр. 3147/2005 на 19 мај 2005 година. Друштвото е регистрирано со седиште на ул. Митрополит Теодосиј Гологанов бр. 6, Скопје, Република С. Македонија.

Двата регистрирани акционери на Друштвото се: Прва Груп плц, Љубљана, Република Словенија со 51% и Комерцијална банка АД, Скопје, Република С. Македонија со 49% учество во вкупниот акционерски капитал.

Основна дејност на Друштвото е управување со задолжителен и доброволен пензиски фонд во согласност со одредбите на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и другите применливи прописи и регулативи во земјата.

Дозволата за основање на Пензиско друштво за управување со пензиски фондови е добиена од Агенцијата за супервизија на капиталното финансирано пензиско осигурување (МАПАС) на 4 април 2005 година. Од тогаш па до 9 јуни 2005 година, кога е добиено Одобрение за управување со задолжителни пензиски фондови бр. 02-01, Друштвото ги исполни сите задолжителни обврски и услови одредени со Законот и соодветните законски акти. На 2 декември 2009 година, Друштвото доби дозвола за управување со доброволни пензиски фондови бр. 02-02.

На 31 декември 2019 година, Друштвото има 33 вработени (31 декември 2018 година: 29 вработени).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики користени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва, Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано осигурување (МАПАС) и Правилникот за водење сметководство и важечката сметководствена регулатива во Република С. Македонија.

Финансиските извештаи на Друштвото беа изготвени врз основа на историска набавна вредност освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби и финансиски средства расположливи за продажба кои се вреднуваат според објективна вредност. Финансиските извештаи на Друштвото се презентирани во македонски денари (МКД), која е функционална валута на Друштвото, освен доколку не е поинаку наведено.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.1 Основа за подготовка (продолжение)

Изготвувањето на финансиските извештаи изискува од раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и основните претпоставки постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката и во идните периоди доколку измената влијае и на идниот период.

2.2 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на средните курсеви на Народна Банка на Република С. Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на средните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите од странска валута, се вклучени во добивките или загубите во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2019	31 декември 2018
1 ЕУР	61,4856	61,4950
1 УСД	54,9518	53,6887

2.3 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот е презентираан во Извештајот за финансиската состојба само доколку нетирањето на признаените износи е законски дозволено и доколку постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

Приходите и расходите се презентираат на нето основа само доколку тоа е дозволено со сметководствените стандарди, или за добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.4 Признавање на приходи

Приходите се признаваат кога идните економски користи во форма на приливи или зголемување на средствата во Друштвото се веројатни и мерливи.

Друштвото ги признава приходите по основ на следните видови на надомести:

- Надоместок од уплатените придонеси во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд пред придонесите да бидат претворени во сметководствени единици во висина од 2,25%, (во 2018 година 2,50%).
- Месечен надоместок во висина од 0,030% од вредноста на вкупно управуваните нето средства на КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд Скопје (во понатамошниот текст “Надомести за управување со средства на задолжителниот фонд”), (за 2018 година 0,035%).
- Надоместок во случај на пренос на средствата во друг задолжителен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот Фонд пократко од 720 дена пред да премине во друг пензиски фонд.
- Надоместок од уплатените придонеси максимум 2,9%, од уплатените придонеси во КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд Скопје, пред придонесите да бидат претворени во сметководствени единици (во 2018 година: максимум 2,9%)
- Месечен надоместок во износ од 0,075% (2018 година: максимум 0,075%) од вредноста на вкупно управуваните нето средства на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд, Скопје (во понатамошниот текст “Надомести за управување со средства на доброволниот фонд”).
- Надоместок во случај на пренос на средствата во друг доброволен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот Фонд пократко од 360 дена пред да премине во друг пензиски фонд

2.5 Трошоци за управување со фондовите

Трошоците за управување со фондовите се признават во периодот во кој настануваат.

Трошоци за МАПАС

Друштвото е обврзано да исплаќа одредена сума на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (“МАПАС”) во износ од 0,8% (2018: 0,8%) од вкупно уплатените придонеси во месецот во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд, Скопје (во понатамошниот текст “Задолжителниот фонд”) и во КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд (во понатамошниот текст “Доброволниот фонд”) кои се управувани од страна на Друштвото.

Трошоци за банка чувар на имот

Друштвото е должно да избере единствен чувар на имот, на кого ја доверува одговорноста за чување на средствата на фондовите со кои управува. КБ Прво пензиско друштво АД Скопје во 2018 година изврши промена на чуварот на имот на средствата на пензиските фондови со кои управува, така што почнувајќи од 03.10.2018 година, функцијата чувар на имот на средствата на пензиските фондови ја врши Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје. Претходно оваа функција ја вршеше НЛБ Банка АД Скопје.

Надоместокот за задолжителниот фонд кој го наплаќаше Шпаркасе банка Македонија АД Скопје изнесуваше 0,038% годишно од вкупните нето средства на Задолжителниот фонд до 02.10.2019г.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.5 Трошоци за управување со фондовите (продолжение)

Од 03.10.2019 година надоместокот изнесува 0,036% годишно од вкупните нето средства на Задолжителниот фонд. Во 2018 година, до промената на банката чувар, надоместокот за банка чувар кој го наплаќаше НЛБ Банка АД Скопје изнесуваше 0,055% годишно од вкупните средства на Задолжителниот фонд.

Надоместокот за Доброволниот фонд кој го наплаќа Шпаркасе банка изнесува 0,06% годишно од вкупните нето средства на фондот. Во 2018 година, до промената на банката чувар надоместокот за банка чувар кој го наплаќаше НЛБ Банка АД Скопје изнесуваше 0,25% годишно од вкупните средства на фондот.

Трошоци за ФПИОСМ

Друштвото признава трошоци за надоместок што го наплатува Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република С. Македонија (во понатамошниот текст “ФПИОСМ”) во износ од 0,1% (2018: 0%) од вкупно уплатените придонеси во месецот во Задолжителниот фонд со кој управува Друштвото.

Трошоци за трансакции

Трошоците за трансакции се трошоци кои согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, во име на задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд, а за сметка на пензиското друштво ги плаќа пензиското друштво. Трошоците за трансакции се однесуваат на трошоците за суб чуварот на средствата на задолжителниот и доброволниот фонд – депозитарна институција која има дозвола издадена од надлежен орган во земја надвор од Република С. Македонија и е овластена за таква дејност согласно законите на државата каде се чуваат средствата на задолжителниот и доброволниот пензиски фонд. Со промена на банката чувар од 03.10.2018 година, банката чувар на имот ги превзеде трошоците поврзани со ангажирање на суб чувар, освен активностите што ги врши суб чуварот поврзани со процедурата за ослободување од данок и поврат на данок, како и други стварни трошоци за услуги кои ги извршува суб – чуварот како резултат на барања иницирани од страна на Друштвото.

Трошоци за маркетинг

Друштвото признава трошоци за маркетинг услуги во периодот кога истите настануваат. Маркетинг услугите на Друштвото вклучуваат креирање и емитување на реклами на телевизија, радио, печатени медиуми и интернет, различни видови на промоции, дизајнирање и дистрибуција на маркетинг материјали, рекламирање на карактеристиките на системот на задолжително и доброволно пензиско осигурување, објава на финансиски извештаи и објава на информативни проспекти. Во трошоци за маркетинг се вклучуваат и трошоците поврзани со годишните известувања (пошта и печатење) кои се доставуваат до членовите за состојбата на нивните индивидуални сметки.

Трошоци за агенти

Друштвото признава трошоци за склучени договори со нови членови на фондовите. Во трошоците за агенти се вклучени и трошоци кои се однесуваат на полагање испити и лиценцирање на агентите, лица ангажирани по договор на дело со цел придобивање на нови членови во фондовите. Согласно Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво, Друштвото ги признава и прикажува расходите за агенти во целост во периодот во кој се настанати, без разграничување за идни периоди.

2 Сметководствени политики (продолжение)

Останати трошоци за управување со фондовите

Друштвото признава трошоци за спроведување на постапка за давање согласности од страна на Агенцијата, пристап до информацискиот систем на Агенцијата и други трошоци поврзани со управување на фондовите.

2.6 Финансиски средства

Класификација на финансиските средства

Друштвото ги класифицира финансиските средства во следниве категории:

- финансиски средства кои се чуваат за тргување
- финансиски средства расположливи за продажба
- финансиски средства кои се чуваат до доспевање
- кредити и побарувања

Раководството на Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

Финансиски средства кои се чуваат за тргување

Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои Раководството на Друштвото има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Друштвото продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиски средства расположливи за продажба. Од датум на настанување на ваков случај па во наредните 2 (две) години ниу едно финансиско средство не треба да се класифицира во категоријата до достасување.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Друштвото одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето.

Раководството на Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

2 Сметководствени политики (продолжение)

Почетно признавање на финансиските средства

Финансиските средства се признаваат на датумот на тргување, датум кога Друштвото се обврзува да го купи или продаде средството.

Сите финансиски средства освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства кои се чуваат во тргување) почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакции.

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства кои се чуваат во тргување) почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се вклучуваат во добивки или загуби во периодот во кој настануваат.

Кога се купува финансиско средство кое има котирана цена на активен пазар (берза) или кога објективната вредност може дополнително да се утврди, финансиското средство се признава според неговата објективна вредност, без трансакциски трошоци.

Во случаи кога нема активен пазар или кога не може да се утврди неговата објективна вредност, во такви случаи финансиското средство при почетно признавање се признава по набавна вредност плус трансакциски трошоци поврзани со набавка, како што се брокерските провизии и сл.

Депозитите почетно се евидентираат по објективна вредност.

Последователно мерење на финансиските средства

1. Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби (финансиски средства за тргување) :

Објективната вредност на котираните вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотирани хартии од вредност), Друштвото утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка.

Ако со инструментот (обврзници за денационализација) не се тргувало подолго од 30 дена се употребува метод на линеарна амортизација, при што почетната вредност е последно утврдената цена на таа хартија од вредност. Ако со инструментот (освен обврзници за денационализација) не се тргувало подолго од 30 дена, објективната вредност се утврдува по пат на употреба на техника на проценка базирана на пазарни претпоставки.

Добивките и загубите кои произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства во тргување се вклучуваат во добивките или загубите во периодот во кој настануваат. Каматата остварена за време на располагањето со овие средства, се евидентира како приход од камата во периодот во кој настанува.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2. Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиските средства расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност т.е сведување на сметководствената вредност на пазарна вредност, според просечна пазарна цена објавена на активен пазар. Државните обврзници за кои не постои активен пазар, се вреднуваат по објективна вредност утврдена со техники на вреднување базирани на пазарни претпоставки.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во ревалоризациони резерви во извештајот за останата сеопфатна добивка се додека средството не се рекласификува или отпише. Приходите врз основа на камата како и позитивните/негативните курсни разлики на финансиските средства што се расположливи за продажба, се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка за тековниот период. Дисконотот т.е премијата како дел од амортизационата вредност се признава како приход односно расход во Извештајот за сеопфатна добивка. Во моментот на депривирање на должничките финансиски средства расположливи за продажба кумулативните добивки/загуби што се претходно признаени во ревалоризационите резерви се депривираат од капиталот и нетодобивките или загубите се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

3. Финансиски средства кои се чуваат во доспевање

Финансиските средства кои се чуваат во доспевање се мерат според амортизирана набавна вредност, со примена на метод на ефективна каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапка која точно (реално) ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања или примања во текот на периодот до доспевање. Приходите и расходите (дисконт или премија) од финансиски средства во доспевање се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

4. Депозити

Депозитите последователно се мерат според амортизирана набавна вредност со примена на метод на ефективна каматна стапка.

Депривирање

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста. При продажба на хартии од вредност се утврдува разлика меѓу продажната и сметководствената вредност на хартиите од вредност. Добивката или загубата која произлегува од продажбата се искажува во Извештајот за сеопфатна добивка.

Финансиските обврски престануваат да се признаваат кога истите се подмирени, поништени или престануваат да важат.

Обезвреднување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

2 Сметководствени политики (продолжение)

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети само доколку постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба”) и дека тој случај (или случаи) на загуба влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат. При обезвреднување се разгледува секое финансиско средство поединечно.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу сметководствената вредност на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основа на средството) дисконтирани со примена на оригиналната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираните износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање, поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби.

Доколку причините за обезвреднување исчезнат, претходно признаениот износ на загуба поради обезвреднување Друштвото го ослободува / анулира преку коригирање на сметката за загуба поради обезвреднување и го вклучува во Извештајот за сеопфатна добивка. Ослободувањето на загубата поради обезвреднување не може да резултира во сметководствена вредност која го надминува износот на амортизираната набавна вредност на средството, доколку не било признаено обезвреднување.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство класификувано како расположливо за продажба. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од обезвреднување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба – измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради обезвреднување во тековните добивки или загуби, загубата поради обезвреднување се анулира преку добивки или загуби. Останатиот износ, до новата објективна вредност, Друштвото го третира како зголемување на објективната вредност на средството и се признава во останата сеопфатна добивка.

2.7 Обезвреднување на нефинансиските средства

Нефинансиските средства на Друштвото се разгледуваат на секој датум на изготвување на Извештајот за финансиска состојба со цел да се определи дали постојат објективни докази за обезвреднување. Ако постои ваква индикација, тогаш се проценува надоместливиот износ на средството.

2 Сметководствени политики (продолжение)

Загуба поради обезвреднување се признава доколку сметководствената вредност на дадено средство или единица која генерира пари, а на која и припаѓа средството, го надминува неговиот надоместлив износ. За средството што не создава во голема мера независни парични приливи, надоместливиот износ се утврдува за единицата која генерира пари, а на која и припаѓа средството.

Единицата која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува која што генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради обезвреднување се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

Надоместливиот износ на дадено средство или за единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од проценетата вредност на средството намалена за трошоците за продажба и неговата употребна вредност. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради обезвреднување на дадено средство се анулира доколку постои индикација дека загуба поради обезвреднување признаена за средството можеби веќе не постои и има промени во проценките користени за утврдување на надоместливиот износ.

Зголемената сметководствена вредност на дадено средство, како резултат на анулирање на загуба поради оштетување, не треба да ја надмине сметководствената вредност која би била определена (нето од амортизацијата) кога не би била признаена загуба поради обезвреднување на средството во претходните години.

2.8 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Друштвото кои најверојатно ќе создадат економски користи во иднина, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 20% годишно.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода, со примена на амортизациона стапка од 10%-20% годишно.

2.9 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентирани по нивната набавна вредност, намалени за акумулираната амортизација и акумулирана загуба поради обезвреднување.

Амортизацијата се пресметува праволиниски, со цел алокација на набавната вредност на недвижностите, постројките и опремата во текот на нивниот век на употреба. Подолу се дадени годишните стапки на амортизација применети врз значајните ставки на недвижностите, постројките и опремата:

Градежни објекти	2,5%
Компјутери	25,0%
Моторни возила	25,0%
Мебел и канцелариска опрема	10,0% - 25,0%

Последователните набавки се вклучени во сметководствената вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките или загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат. Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со нето сметководствената вредност. Истите се вклучуваат во добивки или загуби во периодот кога настануваат.

2.10 Обврски кон агенти

Друштвото ги признава обврските кон агентите - лица ангажирани по договор на дело, кога договорите со потенцијалните членови на фондовите се потпишани и потврдени од Агенцијата за супервизија за капитално финансирано пензиско осигурување

2.11 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од депозити по видување во банки и пари во благајна, жиро сметки во денари и странска валута и депозити со оригинален рок на доспевање до три месеци.

2.12 Резервации

Резервирање се признава и пресметува кога Друштвото има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства за подмирување на обврската, а воедно може да биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервациите се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да настанат за подмирување на обврската.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.13 Користи за вработените

(а) Планови за дефинирани придонеси

Друштвото придонесува за пензискиот фонд на своите вработени со уплата на придонеси во согласност со националното законодавство. Придонесите, кои се пресметуваат врз основа на платите, се уплатуваат до националните организации задолжени за исплата на пензии. Друштвото нема дополнителна обврска по основ на плановите за дефинирани придонеси.

Обврските за придонеси согласно дефинираните планови за придонеси се признаваат во добивката или загубата како трошоци за придонеси на вработени во периодот во кој настануваат.

(б) Планови за дефинирани користи

Согласно националното законодавство, во моментот на заминување во пензија Друштвото плаќа отпремнини при пензионирање на своите вработени во согласност со одредбите на Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството.

Калкулацијата за износот на отпремнина за пензионирање се базира со критериумите утврдени во Општиот колективен договор за Стопанство. Друштвото нема дополнителна обврска по основ на плановите за дефинирани користи.

План за дефинирани користи претставува план за користи по завршување на вработувањето и истиот е различен од дефинираните планови за придонеси. Нето обврската на Друштвото во однос на дефинирани планови за користи се пресметува со проценување на износот на идни користи кои вработените ги стекнале како надомест за нивната служба во тековниот и минатиот период, тие користи се дисконтирани за да се утврди нивната сегашна вредност. Пресметката се извршува од страна на квалификуван актуар.

Премерувањата кои произлегуваат од дефинираните планови за користи вклучуваат актуарски добивки и загуби. Друштвото веднаш ги признава во останата сеопфатна добивка и сите други трошоци поврзани со дефинираните планови за користи во трошоци за користи за вработените во добивка или загуба.

Кога користите од планот се менуваат, делот од променетите користи поврзани со минатата служба на вработениот, се признава веднаш во Извештајот за сеопфатна добивка кога се случува измена на планот.

Друштвото признава добивка или загуба како резултат на исплата на дефиниран план за користи во моментот на реализација. Добивката или загубата како резултат на исплатата на дефинираниот план за користи претставува разлика помеѓу сегашната вредност на обврската за дефинираниот план за користи исплатена согласно определениот датум на исплата и износот на исплатата вклучувајќи ги сите плаќања во врска со конкретната исплата направени директно од страна на Друштвото.

(в) Останати долгорочни користи за вработените

Во согласност со македонската законска регулатива Друштвото исплаќа јубилејни награди во согласност со критериумите утврдени во Општиот колективен договор за Стопанството. Друштвото искажува обврска за долгорочни користи на вработените врз основа на актуарска пресметка за јубилејни награди и долгорочни користи за вработените.

Овие користи на вработените се дисконтираат за да се утврди нивната сегашна вредност.

2 Сметководствени политики (продолжение)

(г) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како расход кога соодветната услуга ќе се добие.

Друштвото признава резервирање за износот којшто се очекува да биде исплатен како бонус доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

2.14 Даноци

Данокот на добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот на добивка се признава во добивката или загубата, освен кога се однесува за ставки коишто се однесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот. Основа за пресметување на данокот на добивка е разликата меѓу вкупните приходи и расходи, зголемена за непризнаените расходи за даночни цели.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% на денот на Извештајот за финансиска состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни времени разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат. Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположива доволна оданочива добивка. Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство ќе бидат доволни.

2.15 Обврски по кредити

Обврските по кредити иницијално се признаваат според објективната вредност на примените приливи, намалени за направените трошоци на трансакцијата. Обврските по кредити се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.16 Капитал, резерви и плаќања за дивиденди

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции. Акционерскиот капитал се состои од 1.800 обични акции и изнесува 110.459 илјади денари. Истиот е целосно уплатен во паричен износ.

Резерви

Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки. Според локалната законска регулатива од Друштвото се бара да пресметува и издвојува 5% од добивката за годината за законска резерва се додека нивото на резервата не достигне износ кој е еднаков на една десетина од основната главнина. Со датумот на известување задолжителната резерва на Друштвото е повисока од 1/10 од оснивачкиот капитал на Друштвото .

Останати резерви Друштвото евидентира со издвојување на дел од добивката од минатата година со цел да инвестира во материјални и нематеријални средства во тековната година.

Ова издвојување е согласно законот за данок на добивка при што даночната основа може да се намали за издвоениот износ за инвестиции.

Акумулирани добивки

Акумулираните добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат во капиталот во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Друштвото. Дивидендите за годината што се објавени по датумот на Извештајот за финансиска состојба, доколку има, се обелоденети во Белешката за Настани по датумот на известување.

2.17 Неизвесни средства и обврски

Неизвесните обврски се обелоденуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се обелоденуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на датумот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2 Сметководствени политики (продолжение)

2.18 Трансакции со поврзани субјекти

Според регулативата на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, поврзана страна во однос на одредено правно лице или физичко лице е:

а) поединечен акционер или група акционери кои поседуваат најмалку 10% од акциите со право на глас или поседуваат помал процент, и имаат посредна или непосредна контрола врз одлучувањето во тоа правно лице;

б) било кое друго правно лице во кое првото правно лице, посредно или непосредно, поседува најмалку 10% од акциите со право на глас или поседува помал процент, и има посредна или непосредна контрола врз одлучувањето на тоа правно лице;

в) било кое друго правно лице во кое еден акционер, посредно или непосредно, поседува повеќе од 20% од акциите со право на глас и во ист временски период истиот акционер поседува, посредно или непосредно, повеќе од 20% од акциите со право на глас во првото правно лице;

г) физичко лице или правно лице кое има непосредна или посредна контрола, или се контролирани од или се под заедничка контрола на правното лице;

д) член на управен одбор, надзорен одбор или член на друг орган на управување или надзор на правното лице и

ѓ) во врска со лицата наведени погоре, лица кои се во сродство преку брак или посвојување, деца и родители, браќа и сестри, полубраќа и полусестри, баби, дедовци и внуци, на друг начин се крвно поврзани до втор степен, лица кои се во однос родител старател и дете, маќеа или очув и посинок и поќерка и снаа, зет и родители на брачните другари.

2.19 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиска состојба (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи.

2.20 Нови стандарди и интерпретации кои сеуште не се применети

На 31 декември 2019 година нема нови стандарди, амандмани на стандарди и интерпретации објавени во Службен весник на Република С. Македонија.

3 Управување со ризици од финансирање

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер. Активностите на управување со ризиците од финансирање вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со ризиците. Друштвото се стреми кон постигнување на соодветна рамнотежа меѓу ризикот и надоместот и минимизација на потенцијалните негативни ефекти врз финансиската успешност на Друштвото.

Политиките на Друштвото за управување со ризици имаат за цел да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспостават соодветни лимити и контрола на ризиците, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите преку веродостојни и современи информатички системи. Друштвото редовно врши испитување на политиките и воспоставените системи за управување со ризикот согласно со пазарните промени, промените во продуктите и најдобрата пракса.

Управувањето со ризици го врши Раководството на Друштвото во согласност со политиките одобрени од страна на Надзорниот Одбор. Раководството ги идентификува и проценува ризиците од финансирање во тесна соработка со деловните единици на Друштвото. Надзорниот Одбор обезбедува писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики и ризикот од каматни стапки.

3.1 Кредитен ризик

Друштвото презема изложеност кон кредитен ризик, кој што претставува ризик од финансиска загуба која произлегува од неможноста должникот да ги исполни условите од договорот со Друштвото или да не постапи според договореното.

Друштвото нема побарувања со период подолг од 1 година.

3.2 Концентрација на ризици кај финансиски средства по географски сектори

Изложеноста на Друштвото на ризици според евидентираниите износи, категоризирани по географски региони на 31 декември 2019 година и 31 декември 2018 година е како што следи:

<i>31 декември 2019 година</i>	Република С. Македонија	Членки на ЕУ	Други европски земји	Други земји	Вкупно
Парични средства	30.154.168	-	-	-	30.154.168
Дадени кредити, депозити и кауции	24.717.237	-	-	-	24.717.237
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	98.010.157	-	-	-	98.010.157
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	387.442.813	-	-	-	387.442.813
Останати побарувања	14.845.341	-	-	-	14.845.341
Вкупно на 31 декември 2019 година	555.169.716	-	-	-	555.169.716
Вкупно на 31 декември 2018 година	533.602.324	-	-	-	533.602.324

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

3 Управување со ризици од финансирање (продолжение)

3.3 Пазарни ризици

Друштвото е изложено на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Друштвото на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Друштвото утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

Друштвото е изложено на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Табелата подолу ја сумаризира изложеноста на Друштвото на каматните ризици. Позицијата на Друштвото во однос на чувствителноста на промени во каматните стапки заснована на моментот на повторно утврдување на каматната стапка на 31 декември 2019 година и 31 декември 2018 година е прикажана во табелата подолу. Таа ги вклучува финансиските инструменти на Друштвото по нивната сегашна вредност, категоризирани според пораниот период помеѓу датумот на преценка или датумот на доспевање.

Каматен ризик

<i>31 декември 2019 година</i>	Помалку од еден месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Без камата	Фиксна	Вкупно
Средства								
Парични средства	30.148.655	-	-	-	-	5.513	-	30.154.168
Пласмани во банки		-	-	-	-	-	24.717.237	24.717.237
ХВ за тргување		-	-	-	-	-	98.010.157	98.010.157
ХВ кои се чуваат до доспевање		-	-	-	-	-	387.442.813	387.442.813
Останати побарувања		-	-	-	-	14.845.341	-	14.845.341
Вкупни средства	30.148.655	-	-	-	-	14.850.854	510.170.207	555.169.716
Обврски								
Останати финансиски обврски	19.630.819	-	-	-	-	-	-	19.630.819
Вкупни финансиски обврски	19.630.819	-	-	-	-	-	-	19.630.819
Нето каматен ризик на 31 декември 2019	10.517.836	-	-	-	-	14.850.854	510.170.207	535.538.897
<i>31 декември 2018 година</i>								
Вкупни средства	14.939.702	-	-	-	-	13.775.856	504.886.766	533.602.324
Вкупни финансиски обврски	14.996.972	-	-	-	-	-	-	14.996.972
Нето каматен ризик на 31 декември 2018	(57.270)	-	-	-	-	13.775.856	504.886.766	518.605.352

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

Табелата подолу ја прикажува ефективната каматна стапка за монетарните финансиски инструменти на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 година (во %):

	31 декември 2019			31 декември 2018		
	ЕУР	УСД	МКД	ЕУР	УСД	МКД
Средства						
Пари и парични еквиваленти	0,00%	0,00%	0,17%	0,00%	0,00%	0,12%
Дадени кредити, депозити и кауции	-	-	3,17%	-	-	3,20%
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	2,80%	-	-	3,19%	-	-
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	3,68%	-	-	3,78%	-	-
Обврски						
Долгорочни обврски спрема поврзани субјекти	-	-	-	-	-	-
Тековни обврски	-	-	-	-	-	-

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на датумот на известување. Со состојба на 31 декември 2019 година, доколку цената на хартиите од вредност кои котираат на секундарниот пазар на капитал се зголемат / намалат за 10%, а останатите променливи се константни, добивката пред оданочување на Друштвото за крај на извештајниот период 31 декември 2019 година ќе биде намалена/зголемена за приближно 9,7 милиони денари.

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразуваат врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Следните табели ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Друштвото на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 година во МКД.

<i>31 декември 2019 година</i>	во ЕУР	во УСД	Други валути	во МКД	Вкупно
Средства					
Парични средства	430	-	-	30.153.738	30.154.168
Пласмани во банки	-	-	-	24.717.237	24.717.237
ХВ за тргување	98.010.157	-	-	-	98.010.157
ХВ расположиви за продажба	-	-	-	-	-
ХВ кои се чуваат до доспевање	387.442.813	-	-	-	387.442.813
Останати побарувања	-	-	-	14.845.341	14.845.341
Вкупни средства	485.453.400	-	-	69.716.316	555.169.716
Обврски					
Останати финансиски обврски	168.655	333.832	-	19.128.332	19.630.819
Вкупни финансиски обврски	168.655	333.832	-	19.128.332	19.630.819
Нето девизна позиција на 31 декември 2019	485.284.745	(333.832)	-	50.587.984	535.538.897
<i>31 декември 2018 година</i>					
Вкупно средства	474.019.071	-	-	59.583.253	533.602.324
Вкупно финансиски обврски	150.203	-	-	14.846.769	14.996.972
Нето девизна позиција на 31 декември 2018	473.868.868	-	-	44.736.484	518.605.352

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

3.4 Ризик од ликвидност

Управувањето со ликвидносниот ризик подразбира управување со активата и пасивата на начин што овозможува навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови за работење на Друштвото. Друштвото е изложено на дневни повлекувања на средства од своите расположливи готовински ресурси на тековните сметки, доспеаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Друштвото, групирани според нивната доспеаност врз основа на преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на доспевање.

<i>31 декември 2019 година</i>	Помалку од 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства						
Парични средства	30.154.168	-	-	-	-	30.154.168
Пласмани во банки	-	-	12.318.871	12.398.366	-	24.717.237
ХВ за тргување	98.010.157	-	-	-	-	98.010.157
ХВ кои се чуваат до доспевање	1.284.451	1.154.084	12.599.054	37.300.237	335.104.987	387.442.813
Останати побарувања	14.845.341	-	-	-	-	14.845.341
Вкупни средства	144.294.117	1.154.084	24.917.925	49.698.603	335.104.987	555.169.716
Обврски						
Останати финансиски обврски	19.630.819	-	-	-	-	19.630.819
Вкупни финансиски обврски	19.630.819	-	-	-	-	19.630.819
Нето ликвидна разлика на 31 декември 2019 година	124.663.298	1.154.084	24.917.925	49.698.603	335.104.987	535.538.897
<i>31 декември 2018 година</i>						
Вкупно средства	111.775.609	1.154.597	23.775.708	53.389.788	343.506.622	533.602.324
Вкупно финансиски обврски	14.996.972	-	-	-	-	14.996.972
Нето ликвидна разлика на 31 декември 2018	96.778.637	1.154.597	23.775.708	53.389.788	343.506.622	518.605.352

3.5 Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.5.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во Извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираниите цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 година се како што следи:

2019	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	22.461.211	75.548.946	-	98.010.157

2018	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Хартии од вредност кои се чуваат за тргување	33.679.860	48.095.544	-	81.775.404

3.5.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиската состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	31.дек.18		31.дек.19	
	Сметководствена	Објективна	Сметководствена	Објективна
Средства				
Парични средства	14.946.203	14.946.203	30.154.168	30.154.168
Пласмани во банки	30.867.793	30.867.793	24.717.237	24.717.237
ХВ кои се чуваат до доспевање	392.243.569	393.354.303	387.442.813	441.830.483
Останати побарувања	13.769.355	13.769.355	14.845.341	14.845.341
Вкупни средства	451.826.920	452.937.654	457.159.559	511.547.229
Обврски				
Нетековни обврски	-	-	-	-
Останати тековни (финансиски) обврски	14.996.972	14.996.972	19.630.819	19.630.819
Вкупни тековни финансиски обврски	14.996.972	14.996.972	19.630.819	19.630.819

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на сметководствената вредност, бидејќи се краткорочни.

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Објективната вредност на финансиски средства со кои не се тргува на активни пазари, се одредува според претпоставки базирани на пазарните услови кои постојат на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат пари и парични еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци. Процентата објективна вредност на депозитите по видување, вклучувајќи ги и некаматонските депозити претставува износ кој треба да се исплати по видување. Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки е нивната сметководствена вредност на денот на известување.

3.6 Управување со капиталот

При управување на својот капитал, Друштвото се придржува кон следните цели:

- Придржување кон условите во врска со капиталот поставени од страна на регулаторот,
- Заштита на способноста на Друштвото да продолжи со своето деловно работење во континуитет и
- Одржување на цврста капитална база за поддршка на развојот на своите деловни активности.

Друштвото е должно да ја следи структурата на својот капитал.

Усогласеност со законската регулатива

Согласно со тековната законска регулатива, односно со член 20 од Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, доколку дојде до зголемување на главнината на Друштвото (поради зголемување на средствата на задолжителниот и доброволниот фонд), Друштвото е должно во секое време да го одржува зголемениот износ на главнината. Оваа усогласеност со Законот Друштвото ја проверува на дневна основа.

На 31 декември 2019 и 31 декември 2018 година состојбата е како што следи:

ОПИС	31.12.2018	31.12.2019
Главнина	552.493.469	584.357.528
Основна главнина	110.459.024	110.459.024
Минимум износ на главнина	418.166.000	479.587.680
Сооднос на главнина и основна главнина	500 %	529%
Сооднос на главнина и минимум износ на главнина	132 %	122%

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

4 Приходи и расходи од управување со фондовите

Приходи и расходи од управување со Задолжителниот фонд

Опис	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2019- 31.12.2019
<i>Приходи од управување со фондот</i>		
1. Приходи од надоместок од придонеси	93.129.454	99.801.432
2. Приходи од надоместок за управување	137.470.652	130.518.776
3. Приходи од надоместок за премин	923	-
Приходи од управување со фондот (1)	230.601.029	230.320.208
<i>Расходи од управување со фондот</i>		
1. Расходи за МАПАС (% од уплатени придонеси)	29.681.932	35.587.012
2. Расходи за чуварот на имот	16.637.711	13.595.089
3. Расходи за Фондот на ФПИОСМ (% од уплатени придонеси)	-	4.456.889
4. Трошоци за трансакции	46.946	-
5. Трошоци за маркетинг	9.237.114	8.426.584
6. Трошоци за агенти	475.319	1229345
7. Останати трошоци за управување со фондот	1.135.573	1.221.821
Расходи од управување со фондот (2)	57.214.595	64.516.740
Добивка или загуба од управувањето со фондот (1-2)	173.386.434	165.803.468

Приходи и расходи од управување со Доброволниот фонд

Опис	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2019- 31.12.2019
<i>Приходи од управување со фондот</i>		
1. Приходи од надоместок од придонеси	3.663.997	3.569.448
2. Приходи од надоместок за управување	6.782.101	7.947.538
Приходи од управување со фондот (1)	10.446.098	11.516.986
<i>Расходи од управување со фондот</i>		
1. Расходи за МАПАС (% од уплатени придонеси)	1.130.807	1.073.100
2. Расходи за чуварот на имот	1.515.813	530.305
3. Расходи за Фондот на ФПИОСМ (% од уплатени придонеси)	-	-
4. Трошоци за трансакции	410.381	-
5. Трошоци за маркетинг	857.140	907.815
6. Трошоци за агенти	14.116	204.154
7. Останати трошоци за управување со фондот	69.395	73147
Расходи од управување со фондот (2)	3.997.652	2.788.521
Добивка или загуба од управувањето со фондот (1-2)	6.448.446	8.728.465

5 Останати приходи на Друштвото

Опис	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2019- 31.12.2019
Останати приходи	498.761	61.277
Приходи од отуѓување на основни средства	-	1.230.000
Приходи од надомест на штети од осигурител компании	4.256	-
Вкупно	503.017	1.291.277

6 Трошоци за сировини и други материјали

Опис	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2019- 31.12.2019
Потрошен канцелариски материјал и материјал за тековно одржување	324.860	524.525
Потрошена енергија	907.666	847.924
Отпис на ситен инвентар	7.152	23.498
Вкупно	1.239.678	1.395.947

7 Трошоци за услуги

Опис	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2019- 31.12.2019
Трошоци за такси	128.177	77.256
Трошоци за пошта, телефон и интернет	2.931.667	3.086.524
Услуги за одржување	2.860.354	3.267.003
Трошоци за наем	679.656	850.923
Останати услуги	153.916	317.169
Вкупно	6.753.770	7.598.875

8 Плати, надомести и останати трошоци за вработените

Опис	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2019- 31.12.2019
Бруто плати	28.679.150	33.396.300
Регрес за годишен одмор	750.000	875.500
Јубилејна награда	26.847	-
Премии за доброволно осигурување на вработените	1.550.679	1.749.053
Трошоци за службени патувања	967.692	661.528
Трошоци за стручно образование	250.140	213.702
Останати трошоци за вработените	26.605	127.822
Вкупно	32.251.113	37.023.905

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

9 Останати трошоци од работењето

Опис	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2019- 31.12.2019
Правни, нотарски, ревизорски, актуарски услуги и услуги за превод	1.261.183	1.322.740
Надомести за членови на Надзорен одбор	1.936.407	2.049.428
Репрезентација, спонзорства и донации	755.331	905.122
Надомести за надворешни соработници	2.412.447	1.108.393
Даноци и членарини	76.439	73.290
Банкарски надомести	195.672	188.151
Премии за осигурување	47.665	70.185
Расходи по вонсудска спогодба	-	1.215.155
Загуба од продажба на материјални средства	1.021.227	-
Други нематеријални трошоци	1.065.138	1.283.022
Вкупно	8.771.509	8.215.486

10 Финансиски приходи и расходи

Опис	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2019- 31.12.2019
Приходи од камати на депозити	859.130	989.572
Приходи од камати на хартии од вредност	15.078.469	15.625.749
Приходи од дисконт на хартии од вредност	1.199.608	637.161
Нереализирани добивки од хартии од вредност	1.482.637	6.585.208
Нереализирани загуби од хартии од вредност	(824.291)	(1.789.457)
Реализирани добивки од хартии од вредност	393.653	305.062
Приходи по основ на позитивни курсни разлики	2.962.852	4.179.200
Расходи по основ на негативни курсни разлики	(2.967.224)	(4.244.134)
Расходи од камати	(1.102)	(14.338)
Вкупно	18.183.732	22.274.023

11 Данок на добивка

Заклучно со 31 декември 2019 година, односно 31 декември 2018 година пресметката на данокот на добивка е како што следи:

	31.12.2019
Добивка пред оданочување	137.424.741
Непризнаени расходи за даночни цели	4.644.171
Намалување на даночна основа за износ на реинвестирана добивка	(8.962.096)
Даночна основа	133.106.816
Пресметан данок на добивка 10%	13.310.682
Ефективна даночна стапка	10,00%

Документацијата на Друштвото за 2018 и 2019 година не беше предмет на даночна контрола за данок на добивка од страна на даночните органи.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи**

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

12 Нематеријални средства

ОПИС	Софтвер	Лиценци	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност на 01.01. 2019	17.472.478	900.000	-	18.372.478
Набавки во текот на годината	-	-	-	-
Активирање на нематеријални средства	-	-	-	-
Состојба на 31.12.2019	17.472.478	900.000	-	18.372.478
Акумулирана амортизација на 01.01.2019	15.198.994	900.000	-	16.098.994
Амортизација за годината	764.598	-	-	764.598
Состојба на амортизација на 31.12.2019	15.963.592	900.000	-	16.863.592
Нето евидентирана вредност на 31.12.2019	1.508.886	-	-	1.508.886
Нето евидентирана вредност 31.12.2018	2.273.484	-	-	2.273.484

13 Недвижности, постројки и опрема

ОПИС	Објекти	Мебел, компјутери, возила и друга опрема	Материјални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност на 01.01. 2019	-	18.994.735	32.826.947	51.821.682
Набавки во текот на годината	572.652	9.060.316	6.751.744	16.384.712
Пренос од средства во подготовка	39.398.393	180.298	-39.578.691	-
Отуѓување и расходување	-	-6.490.955	-	-6.490.955
Состојба на 31.12.2019	39.971.045	21.744.394	-	61.715.439
Акумулирана амортизација на 01.01.2019	0	17.212.316	-	17.212.316
Амортизација за годината	749.059	2.059.183	-	2.808.242
Отуѓување и расходување	-	-6.355.599	-	-6.355.599
Амортизација на 31.12.2019	749.059	12.915.900	-	13.664.959
Нето евидентирана вредност на 31 декември 2019	39.221.986	8.828.494	-	48.050.480
Нето евидентирана вредност на 31 декември 2018	-	1.782.419	32.826.947	34.609.366

Со состојба на 31 декември 2019 на објектот во сопственост на Друштвото нема заложно право-хипотека.

Купениот деловен објект (во октомври 2018 година) на 31.12.2019 година е средство со вредност од 39.222 илјади денари. Објектот е пуштен во употреба и активиран во април 2019 година.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

14 Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на Извештајот за финансиската состојба за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	По објективна вредност преку добивки и загуби	Кредити и побарувања	До доспевање	Вкупно
31 декември 2019 година				
Средства според Биланс на состојба				
Парични средства	-	30.154.168	-	30.154.168
Дадени кредити, депозити и кауции	-	24.717.237	-	24.717.237
Хартии од вредност за тргување	98.010.157	-	-	98.010.157
Хартии од вредност чуваат до доспевање	-	-	387.442.813	387.442.813
Останати краткорочни побарувања	-	14.845.341	-	14.845.341
Вкупни средства на 31 декември 2019	98.010.157	69.716.746	387.442.813	555.169.716
			Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Биланс на состојба				
Тековни финансиски обврски			19.630.819	19.630.819
Вкупни финансиски обврски на 31 декември 2019			19.630.819	19.630.819
	По објективна вредност преку добивки и загуби	Кредити и побарувања	До доспевање	Вкупно
31 декември 2018 година				
Средства според Биланс на состојба				
Парични средства	-	14.946.203	-	14.946.203
Дадени кредити, депозити и кауции	-	30.867.793	-	30.867.793
Хартии од вредност за тргување	81.775.404	-	-	81.775.404
Хартии од вредност чуваат до доспевање	-	-	392.243.569	392.243.569
Останати краткорочни побарувања	-	13.769.355	-	13.769.355
Вкупни средства на 31 декември 2018	81.775.404	59.583.351	392.243.569	533.602.324
			Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Биланс на состојба				
Тековни финансиски обврски			14.996.972	14.996.972
Вкупни финансиски обврски на 31 декември 2018			14.996.972	14.996.972

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****за периодот што завршува на 31 декември 2019 година****15 Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање**

Опис	31.12.2018	31.12.2019
Државни обврзници	372.179.172	372.405.224
Краткорочен дел од обврзници (до 1 год.)	20.064.397	15.037.589
Тотал обврзници во доспевање	392.243.569	387.442.813

Државните обврзници во износ од 40.763 илјади денари (2018 година: 55.257 илјади денари) се обврзници за денационализација и 346.680 илјади денари (2018 година: 336.986 илјади денари) се континуирани обврзници издадени од Министерството за финансии на Република Македонија. Обврзниците за денационализација имаат еднакви годишни рати кои доспеваат на 31 мај секоја година до 31 мај 2028 година и се со годишна каматна стапка од 2,00%. Континуираните обврзници доспеваат во период од 2024 до 2034 година и се со годишна каматна стапка од 2,45% до 5,0%.

16 Дадени кредити, депозити и кауции**На 31 декември 2019***Депозити што доспеваат до 90 дена класификувани како парични средства и парични еквиваленти*

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	30.12.2019-15.01.2020	17.000.279	0,3%	варијабилна камата
Вкупно		17.000.279		

Депозити што доспеваат од 1 до 5 години

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	11.06.2018 - 11.06.2020	6.161.323	3,20%	фиксна камата
ОХРИДСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	13.06.2018 - 13.06.2021	6.160.092	3,20%	фиксна камата
СТОПАНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	16.07.2018 - 16.07.2021	6.238.274	3,10%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	18.07.2018 - 18.07.2020	6.157.548	3,20%	фиксна камата
Вкупно		24.717.236		

На 31 декември 2018*Депозити што доспеваат до 90 дена класификувани како парични средства и парични еквиваленти*

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	27.12.2018-15.01.2019	6.000.247	0,3%	варијабилна камата
Вкупно		6.000.247		

Депозити што доспеваат од 1 до 5 години

Банка	Период на орочување	Вредност	Камата	Тип на камата
ХАЛК БАНКА АД СКОПЈЕ	09.11.2017 - 09.11.2019	6.150.556	3,30%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	11.06.2018 - 11.06.2020	6.161.323	3,20%	фиксна камата
ОХРИДСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	13.06.2018 - 13.06.2021	6.160.092	3,20%	фиксна камата
СТОПАНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	16.07.2018 - 16.07.2021	6.238.274	3,10%	фиксна камата
ПРОКРЕДИТ БАНКА АД СКОПЈЕ	18.07.2018 - 18.07.2020	6.157.548	3,20%	фиксна камата
Вкупно		30.867.793		

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Белешки кон финансиските извештаи

за периодот што завршува на 31 декември 2019 година

17 Хартии од вредност кои се чуваат за тргување

Опис	31.12.2018	31.12.2019
Обврзници за денационализација	46.919.993	39.292.922
Континуирани обврзници	34.855.411	58.717.235
Вкупно	81.775.404	98.010.157

Сите хартии од вредност се издадени од Министерството за финансии на Република С. Македонија. Обврзниците за денационализација се со каматна стапка од 2% годишно и достасуваат во годишни рати до 2028 година. Континуираните обврзници се со каматна стапка од 2,45% до 3,8 %. Каматата се исплатува во годишни рати, а главницата доспева во период од 2025 до 2034 година.

18 Останати побарувања

Опис	31.12.2018	31.12.2019
Побарувања за надомест од уплатени придонеси во Задолжителен фонд	461.674	759.243
Побарувања од вработените	1.322	0
Побарувања за аванси	37.884	78.974
Побарувања за данок на добивка	-	97.704
Вкупно	500.880	935.921

19 Однапред платени трошоци и пресметани приходи

Опис	31.12.2018	31.12.2019
Однапред платени трошоци	251.549	986.665
Трошоци што се разграничуваат на повеќе години	273.341	294.600
Пресметани, а нефактурирани приходи од влезна провизија и провизија за управување	12.743.585	12.725.859
Вкупно	13.268.475	14.007.124

Однапред платените трошоци и трошоците што се разграничуваат на повеќе години претставуваат трошоци за претплати за весници, списанија, Блумберг и слично.

20 Акционерски капитал

Со состојба на 31 декември 2019 година и 31 декември 2018 година, акционерскиот капитал (основна главнина) на Друштвото изнесува 110.459 илјади денари односно 1.800.000 евра кои се целосно уплатени.

Акционер	Број на акции	Вредност по акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Прва Груп плц., Љубљана	918	1.000	918.000	51%
Комерцијална Банка АД, Скопје	882	1.000	882.000	49%
Вкупно	1.800		1.800.000	100%

21 Резервирања за трошоци и ризици

Износ од 2.163 илјади денари е евидентиран како резервација за награди за вработените и ангажираните лица за 2019 година (2018: 1.579 илјади денари).

Износ од 6.290 илјади денари е евидентиран како пресметана обврска за печатење и пошта на годишните извештаи на членовите на КБ Прв Отворен Задолжителен Пензиски Фонд и КБ Прв Отворен Доброволен Пензиски Фонд за 2019 година (2018: 5.572 илјади денари).

Со состојба на 31 декември 2019 година против Друштвото се води една прекршочна постапка од страна на МАПАС за неисполнување на фидуцијарна должност, која во моментот е во постапка пред Управниот суд на РСМ, односно поведен е управен спор. По основ на истата, Друштвото во 2016 година има направено резервација, и по овој основ евидентира обврски во износ од 1.968 илјади денари (2018: 1.968 илјади денари) вклучена во позиција “Пресметано, а одложено плаќање на трошоците” во рамки на Извештајот за финансиска состојба.

22 Останати обврски спрема вработените**Резервирања за користи за вработените**

Резервирањата за користи од вработените се состојат од резервирања за отпремнини и јубилејни награди.

Обврски за дефинирани користи

<i>Во илјади денари</i>	2018	2019
Сегашна вредност на обврската за отпремнини	-	192.272
	-	192.272

Во согласност со националното законодавство во моментот на заминување во пензија Друштвото плаќа отпремнина при пензионирање на своите вработени.

Останати користи за вработените

<i>Во илјади денари</i>	2018	2019
Сегашна вредност на обврската за јубилејни награди	-	510.661
	-	510.661

23 Потенцијални обврски

На 31 декември 2019 година против Друштвото не се води ниту еден судски спор (2018: три). На 31 декември 2019 година Друштвото нема преземени капитални обврски (2018: нема).

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје**Белешки кон финансиските извештаи****за периодот што завршува на 31 декември 2019 година****24 Трансакции со поврзани субјекти**

Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните субјекти на 31 декември 2019 година и 2018 година се како што следи:

Трошоци од поврзани субјекти	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2019-31.12.2019
<i>Комерцијална банка АД Скопје</i>		
Камати од деловни картички	85	207
Наем на сеф	5.841	5.841
Негативни курсни разлики	11.130	11.173
Банкарска провизија	189.299	193.465
Вкупни трошоци од Комерцијална банка	206.355	210.686
Вкупни трошоци од Прва Груп плц. Љубљана	-	-
Вкупни трошоци од поврзани субјекти	206.355	210.686
Приходи од поврзани субјекти	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2019-31.12.2019
<i>Комерцијална банка АД Скопје и Прва Груп плц. Љубљана</i>		
Приходи од позитивни курсни разлики	839	102
Вкупни приходи од поврзани субјекти	839	102
Средства кај поврзани субјекти	31.12.2018	31.12.2019
<i>Комерцијална банка АД Скопје</i>		
Средства на денарски трансакциски сметки	8.939.455	13.148.376
Средства на девизни трансакциски сметки	-	-
Вкупно средства кај поврзани субјекти	8.939.455	13.148.376
Обврски кон поврзани субјекти	31.12.2018	31.12.2019
<i>Комерцијална банка АД Скопје</i>		
Обврски за бизнис картички	-1	-
Обврски по основ на дивиденда	-	-
Вкупни обврски кон Комерцијална банка	-1	-
<i>Прва Груп плц. Љубљана</i>		
Обврски по основ на дивиденда	-	-
Вкупни обврски кон Прва Груп плц. Љубљана	-	-
Вкупни обврски кон поврзани субјекти	-	-
Побарувања кон поврзани субјекти	-	-
Опис	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2019-31.12.2019
Трошоци за клучен персонал	7.773.191	9.973.064

Во трошоци за клучен персонал е вклучен бруто трошокот по основ на плати, бонуси и регрес за членови на Управен одбор и бруто надоместокот за членови на Надзорен одбор

25 Настани по датумот на известување

Не постојат материјално значајни настани што се случиле после датумот на известување, а кои би кои би требало да се обелоденат во овие финансиски извештаи.